

Kerteminde
Kommune

SUNDHEDSPOLITIK

Sundhed og trivsel i fællesskaber

2024 - 2027

SUNDHEDSPOLITIK 2024-2027
Sundhed og trivsel i fællesskaber

Kerteminde Kommune,
Ældre, Handicap og Sundhed
Lindøalléen 51, Munkebo
Telefon 6515 1515
www.kerteminde.dk

Lad os sammen lyse på det gode liv

Sundhed står højt på dagsordenen hos os alle. I Kerteminde Kommune forstår vi sundhed bredt og på en måde, hvor vi både tænker fysisk, psykisk og social velbefindende. Sundhed er andet en kost, rygning, alkohol og motion. Det er fx også den ro og glæde, man finder i natur, kultur, kunst og æstetik.

Vi kender betydningen af, at fællesskaber og et aktivt liv danner grobund for sundhed og trivsel. Det sker bl.a. i vores dagtilbud, skoler og lokalsamfund, og ikke mindst i vores mangfoldige foreningsliv og i de mange gode aktivitetstilbud.

Hverdag er der mest af. Vi interesserer os derfor for borgerens livssituation og for, hvad vi sammen kan gøre for hver dag at leve et godt, meningsfuldt og værdigt liv. Sundhedspolitikken indeholder derfor ingen tal og procenter. Den indeholder heller ikke de vanlige sundhedsbudskaber eller løftede pegefingre.

Sundhed er, hvor vi lever og bor, hvor vi leger og lærer, hvor vi arbejder og hvor vi er aktive og sociale sammen. Vi lyser derfor på det gode liv og de rammer, der skal til for at borgerne har mulighed for at leve et sundt og aktivt liv.

Vi tager afsæt i at fremme sundhed gennem en tidlig indsats, mere lighed i sundhed og sund aldring. Vi sætter spot på både hverdag og fremtid, når vi lægger os i selen for at bekæmpe ensomhed gennem fællesskaber, betoner vigtigheden af mental sundhed og trivsel samt skaber muligheder for at være fysisk aktiv hele livet.

Vi gør det med afsæt i vores vision om "Fællesskab i Kerteminde", hvor vi sammen lykkes med at skabe holdbare løsninger ved at inddrage og lytte til hinandens erfaringer. Vi er alle aktive medspillere i at skabe sundhed og trivsel i gode fællesskaber. Arbejdet med sundhed og trivsel skal derfor række ud til os alle.

Tak for alle gode bidrag. Vi glæder os til i fællesskab at lyse på det gode liv.

På vegne af Kerteminde Byråd
Borgmester Kasper Ejsing Olesen

Formål

Kerteminde Kommunes nye sundhedspolitik sætter kursen for, hvordan vi sammen styrker sundhed og trivsel. Det vil sige, at politikken

- sætter en fælles retning for sundhedsindsatsen ved at prioritere målgrupper, fokusområder og indsatser
- giver en fælles forståelse af sundhed
- er et administrativt redskab, der fungerer som løftestang for at arbejde med sundhed i alle afdelinger i samarbejde med borgere og civilsamfund.

Sundhedspolitikken tager afsæt i velfærdsstrategien og kobler sig til værdighedspolitikken, demenspolitikken, handicappolitikken samt børn- og ungepolitikken, der alle understøttes af den overordnede vision om "Fællesskab i Kerteminde". I arbejdet med sundhed inddrages nationale og regionale målsætninger og fokusområder, så vi er mange, der arbejder i samme retning.

Vi anvender Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker, som bygger på den aktuelt bedste viden om metoder og risikofaktorer samt anbefalinger til arbejdet med forebyggelse.

Sundheden følges gennem Den regionale Sundhedsprofil, der bl.a. handler om sundhed og sundhedsvaner hos et repræsentativt antal borgere i Kerteminde Kommune.

Vi vil hvert år holde et temamøde, hvor der sættes spot på sundhedspolitikens temaer.

Ingen kan alt, alle kan noget, sammen kan vi meget

Som udgangspunkt har kommunen ansvar for at skabe rammer for en sund levevis til alle borgere ved at etablere forebyggende og sundhedsfremmende tilbud til borgerne samt patientrettet forebyggelse og sundhedsfremmende indsatser.

Sundhed er dog andet end, hvad kommunen tilbyder og er derfor heller ikke kun kommunens ansvar. Vi har alle et ansvar for vores egen sundhed og trivsel, men sundhed er også et fælles ansvar.

Vi har en vision om Fællesskab i Kerteminde. Det vigtige er, at finde de bedste løsninger, som vi kan være fælles om - et samarbejde, som sker fordi der er engagement og lyst.

Hvad er sundhed for dig?

Borgerne er blevet hørt om sundhed bl.a. ved Fjordens Dag og i de forebyggende hjemmebesøg, i forældrebestyrelser og på fritidsområdet samt i foreninger. Det står klart i svarene på spørgsmålet "Hvad betyder sundhed for dig?", at fællesskab, bevægelse, kost, søvn og at være selvhjulpen har stor betydning for ens sundhed, men også andre forhold som fritidsliv, natur, glæde og nærvær har en betydning.

Byrådet har samlet svarene i tre vigtige fokusområder: 1. Ensomhed forebygges af fællesskaber, 2. Mental sundhed og trivsel for alle, samt 3. Fysisk aktivitet hele livet.

Idéer fra borgermødet om "En værdig ældrepleje" er samlet i et idékatalog, hvor idéer er kategoriseret efter temaerne: livskvalitet, selvbestemmelse, ensomhed, mad og ernæring, pårørende, en værdig død samt kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen. Idékataloget vil blive taget med i det videre arbejde med udmøntning af både værdighedspolitikken og sundhedspolitikken.

Sundhed er, hvor vi lever og er dvs. hjemme, i dagplejen, børnehaven og skolen, på plejehjemmet, i foreningen og klubber, på arbejdspladsen, i byens rum mv. Politikken udmøntes derfor også lokalt på de enkelte fagområder, som involverer borgere, bestyrelser og andre samarbejdspartnere i at udarbejde handleplaner for sundheden.

Ordskey: Et bredt udvalg af svar fra borgere på spørgsmålet om "Hvad er sundhed for dig?"

Sundhedspolitikken tager udgangspunkt i WHO's definition af begrebet sundhed: *"En tilstand af fuldstændig fysisk, psykisk og socialt velbefindende og ikke blot fravær af sygdom og svækkelse."*

Sådan samarbejder vi med borgeren om sundhed

"Vi skal lære at svømme i livets flod"

Medicinsk sociolog Aaron Antonovsky

Det betyder, at vi skal lære at håndtere og mestre de udfordringer, vi møder - også "når vi kommer på dybt vand og i rørte vande".

Vores velfærdsstrategi tager altid sit afsæt i borgeren. Det betyder, at vi er nysgerrige på, hvilke behov borgeren har og hvad der er vigtigst lige nu. Vi skaber sammen mening og en bedre forståelse af, hvilke gode løsninger, der er behov for at iværksætte.

Det betyder, at

- Vi tager udgangspunkt i borgernes behov og livsvilkår og støtter op om ansvar for egen sundhed.
- Vi inddrager borgerne i videst muligt omfang og med respekt for den enkeltes ret til egne beslutninger om valg af livsstil.
- Vi skaber rammer for, at borgerne kan foretage sunde livsstilsvalg.
- Vi er opmærksomme på tidlige tegn på sygdom.
- Vi samarbejder med pårørende, civilsamfund o.a. om gode løsninger

Vores kerneopgave er at styrke borgerens evne til at tage vare på sig selv for at fremme borgerens oplevelse af liv, sundhed, udvikling og værdighed. Det sker altid i et samarbejde med borgeren og fællesskabet omkring os.

Sådan samarbejder vi om sundheden på tværs

Vi tænker på tværs i hele kommunen og samarbejder meget gerne med netværk og frivillige om at lykkes med den gode løsning, så vi sammen fremmer borgerens sundhed og trivsel.

En god start på livet har stor betydning for sundheden i voksenlivet, og derfor er samarbejdet mellem sundhedsplejen, dagtilbud og skolen en vigtig forudsætning i arbejdet med sundhedsfremme og forebyggelse.

På samme måde kalder reformer på arbejdsmarkedsområdet (fx sygedagpenge og fleksjob) på samarbejde og koordinering på tværs af fx kommune og almen praksis.

Ildrætsforeninger og frivillige sociale foreninger og organisationer er også centrale samarbejdspartnere i forhold til at etablere generelle sundhedsfremmende tilbud.

Sundhedsaftalen som ramme for samarbejdet om det gode patientforløb

Sundhedsaftalen er den overordnede, generelle ramme for samarbejdet på sundhedsområdet, hvis formål er at bidrage til sammenhæng og koordinering af patient/borgerforløb med fokus på kvalitet, effekt og patienttilfredshed.

Det gode patient/borgerforløb tager derfor afsæt i et tæt samarbejde mellem kommune, sygehus og almen praksis, hvis formål dels er, at løse opgaven til gavn for borgeren, så udvikling af tilbud er i overensstemmelse med borgernes ønsker og behov og dels, at opgaven bliver løst bedst og billigst.

Sundhedsklyngen som ramme for udvikling af samarbejdet i sundhedsvæsenet

Sundhedsklynge Fyn er et forpligtende samarbejde mellem ni fynske kommuner, almen praksis og sygehuse. Klyngen skal i fællesskab løse udfordringer og styrke sammenhæng og bedre patientforløb og samtidig være en drivende kraft for styrket forebyggelse, kvalitet og omstilling i det nære sundhedsvæsen.

Det nære sundhedsvæsen udvikles i fremtiden i takt med, at flere behandlinger kan varetages ambulant eller i hjemmet. Kommunen og de praktiserende læger spiller således en central rolle for udviklingen af det nære sundhedsvæsen og har en vigtig opgave ift. sammen at løfte de fælles udfordringer og have fokus på det gode samarbejde og kommunikationen på tværs.

Vision

I Kerteminde Kommune har vi gode muligheder for at leve et sundt og aktivt liv hele livet. Vi kan udfolde os fysisk og stimuleres mentalt bl.a. i den storslåede natur og kultur, der er omkring os.

Det er gennem fællesskaber at det aktive og sunde liv leves.

Vi er et fællesskab af ansvarsfulde, aktive borgere som hjælper hinanden og gør nytte for andre end os selv.

Værdier

Vi arbejder sammen om at fremme sundhed og trivsel gennem

TIDLIG INDSATS
LIGHED I SUNDHED
SUND ALDRING

Tidlig indsats

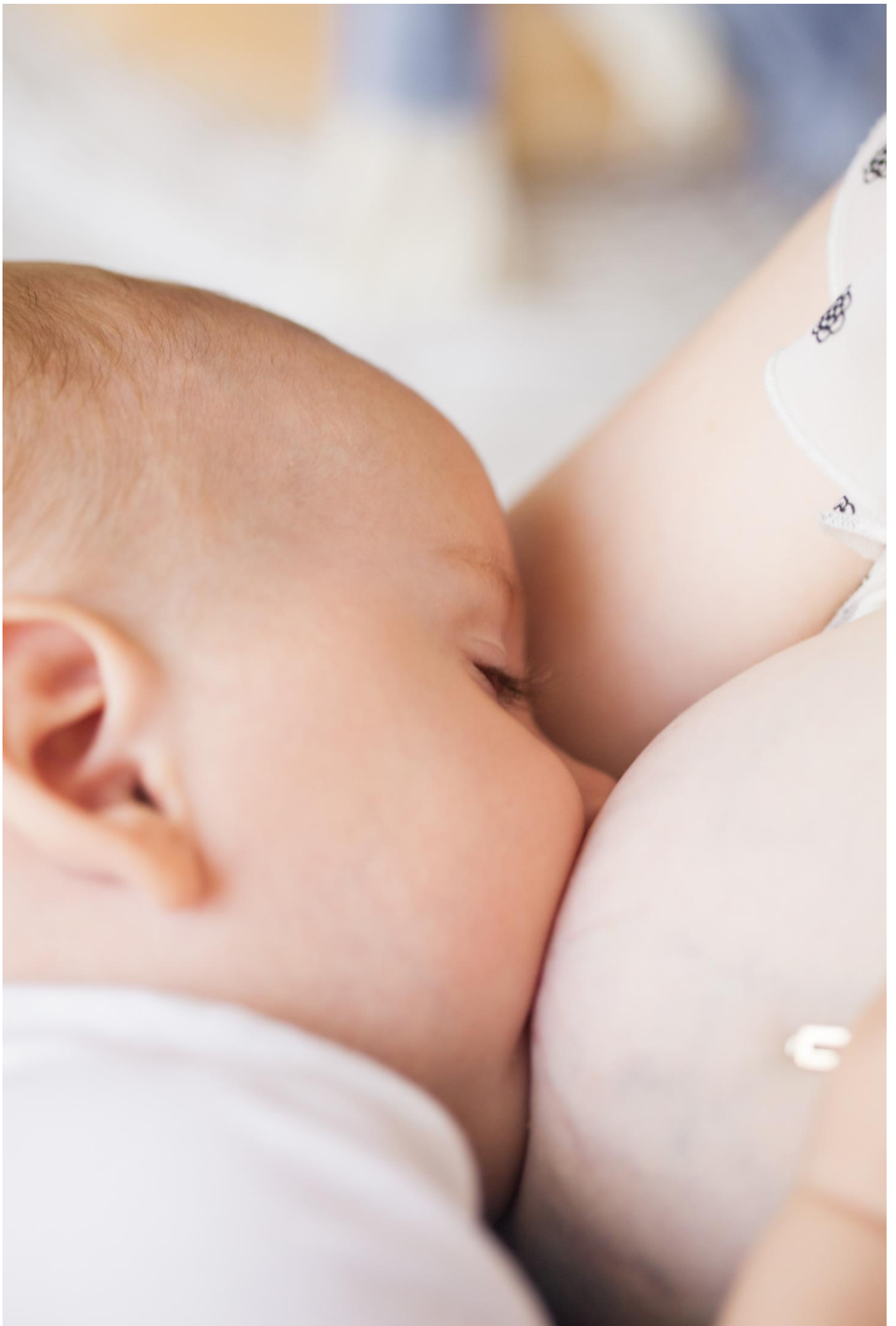
Børn og unge i Kerteminde Kommune skal have de bedst mulige forudsætninger for at trives, indgå i fællesskaber og udvikle faglige og sociale kompetencer.

Gode vaner grundlægges i barndommen og ungdommen. En tidlig indsats for børn og unges sundhed og trivsel er derfor vigtig, da det er i barndom og ungdom de gode vaner etableres ligesom de stærke bånd til forældre og relationer til kammerater, lærere og pædagoger er med til at skabe tryghed og trivsel. Det skal være tydeligt for de unge, at se ind i en fremtid, hvilke muligheder de har for at komme videre i uddannelse og på arbejdsmarkedet.

Alle medarbejdere med kontakt til børn, unge og deres familier har god mulighed for at fremme sundheden gennem rådgivning og vejledning lige fra graviditet og barsel samt gennem hele børne- og ungdomslivet. Sundhedsplejen er fx med til at sikre børn og unge en sund opvækst og skabe gode betingelser for en sund voksentilværelse. Dagtilbud, skoler, fritids- og klubtilbud er med til at styrke den tidlige indsats ved i højere grad at støtte og vejlede tidligst muligt, når børn unge og familier oplever udfordringer.

Alle, der møder børn og unge kan motivere til fællesskaber i kommunens mangfoldige foreningsliv.

Lighed i sundhed

Borgerne i Kerteminde Kommune skal have de bedst mulige forudsætninger for at trives og indgå i fællesskaber.

For at fremme mere lighed i sundhed, er der behov for sundhedsindsatser til de borgere, som har særlige udfordringer i forhold til deres sundhed og livsstil. Lighed i sundhed handler derfor også om at behandle med forskellighed.

Ifølge en rapport fra Rådet for socialt udsatte (2018) er socialt udsatte generelt mere syge og har dårligere trivsel og livskvalitet end andre.

Mænd rammes oftere af alvorlige sygdomme og lever kortere tid end kvinder. Det skyldes fx at mænd oftere end kvinder opdager sygdomme for sent, da de reagerer senere på symptomer og ikke går så ofte til lægen.

Vi kan i højere grad være opsøgende og møde borgerne i deres nærmiljø. Vi kan også inddrage borgerne i planlægning af sundhedsaktiviteter og sundhedstilbud samt etablere og styrke sociale fællesskaber, så borgerne har mulighed for at støtte hinanden i at ændre og fastholde en sundere livsstil.

Vi kan sætte fokus på mænds sundhed ved oplysning og opsporing fx i forbindelse med Men's Health Week hvert år i uge 24.

Sund aldring

Ældre i Kerteminde Kommune skal have de bedst mulige forudsætninger for at bevare et godt funktionsniveau og helbred.

Sund aldring er et udtryk for, at en borger i takt med stigende alder bevarer et relativt højt funktionsniveau og en god helbredstilstand. De nye generationer af ældre er ikke så fysisk nedslidte som før. Det skyldes blandt andet en sundere livsstil og bedre behandlingsmuligheder (Ældres sundhed, Sundhedsstyrelsen, 2021) og (Sund aldring, Sundhedsstyrelsen, 2021)

Generelt set er tærsklen for at udvikle kronisk sygdom hos de ældre hævet, men den biologiske aldring betyder, at risikoen for sygdom øges. (Ældres sundhed, Sundhedsstyrelsen (2023).

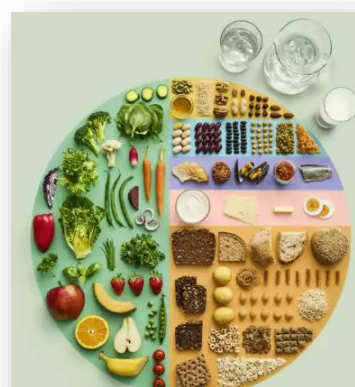
Hverdagsliv, livskvalitet og funktionsevne påvirkes ofte med stigende alder. Det er derfor vigtigt at hjælpe borgeren til at klare mest muligt selv, så livet kan leves godt, meningsfuldt og værdigt.

Vi støtter og hjælper derfor til at den ældre kan bevare sine daglige færdigheder og klare sig længst muligt. Når man som svækket ældre ikke længere kan klare sig selv ved hjælp af den iværksatte støtte, tilbydes hjælp til praktiske opgaver fx rengøring, bad og personlig pleje.

Vi lægger os i selen for at implementere nye arbejdsrutiner og skabe en kultur, hvor vores grundlæggende opgave er, at støtte ældre til selv at klare hverdagen, så den ældres oplevelse af liv, sundhed og værdighed fremmes.

Fødevarestyrelsens officielle kostråd:

- Spis planterigt, varieret og ikke for meget
- Spis flere grøntsager og frugter
- Spis mindre kød - vælg bælgfrugter og fisk
- Spis mad med fuldkorn
- Vælg planteolier og magre mejeriprodukter
- Spis mindre af det søde, salte og fede
- Sluk tørsten i vand

Tre spor til bedre sundhed og trivsel

Med udgangspunkt i borgernes udsagn om de væsentligste betydninger for sundheden, har Byrådet besluttet 3 spor til at sætte særligt fokus på en bedre sundhed og trivsel:

SPOR 1: FÆLLESSKABER FOREBYGGER ENSOMHED

SPOR 2: MENTAL SUNDHED OG TRIVSEL FOR ALLE

SPOR 3: FYSISK AKTIV HELE LIVET

Spør 1: Fællesskaber forebygger ensomhed

I Kerteminde Kommune tager vi hånd om ensomheden. Alle, som har lyst, skal være en del af et fællesskab som de kan vokse og udvikle sig i.

Sociale relationer og fællesskaber er grundlæggende for vores sundhed og trivsel. Derfor handler sundhed meget om at bringe mennesker sammen samt vedligeholde og etablere nye fællesskaber.

At gøre en forskel for andre giver mentalt overskud, og godt samvær skaber glæde og tryghed, hvorimod ensomhed har stor indflydelse på den enkeltes livskvalitet.

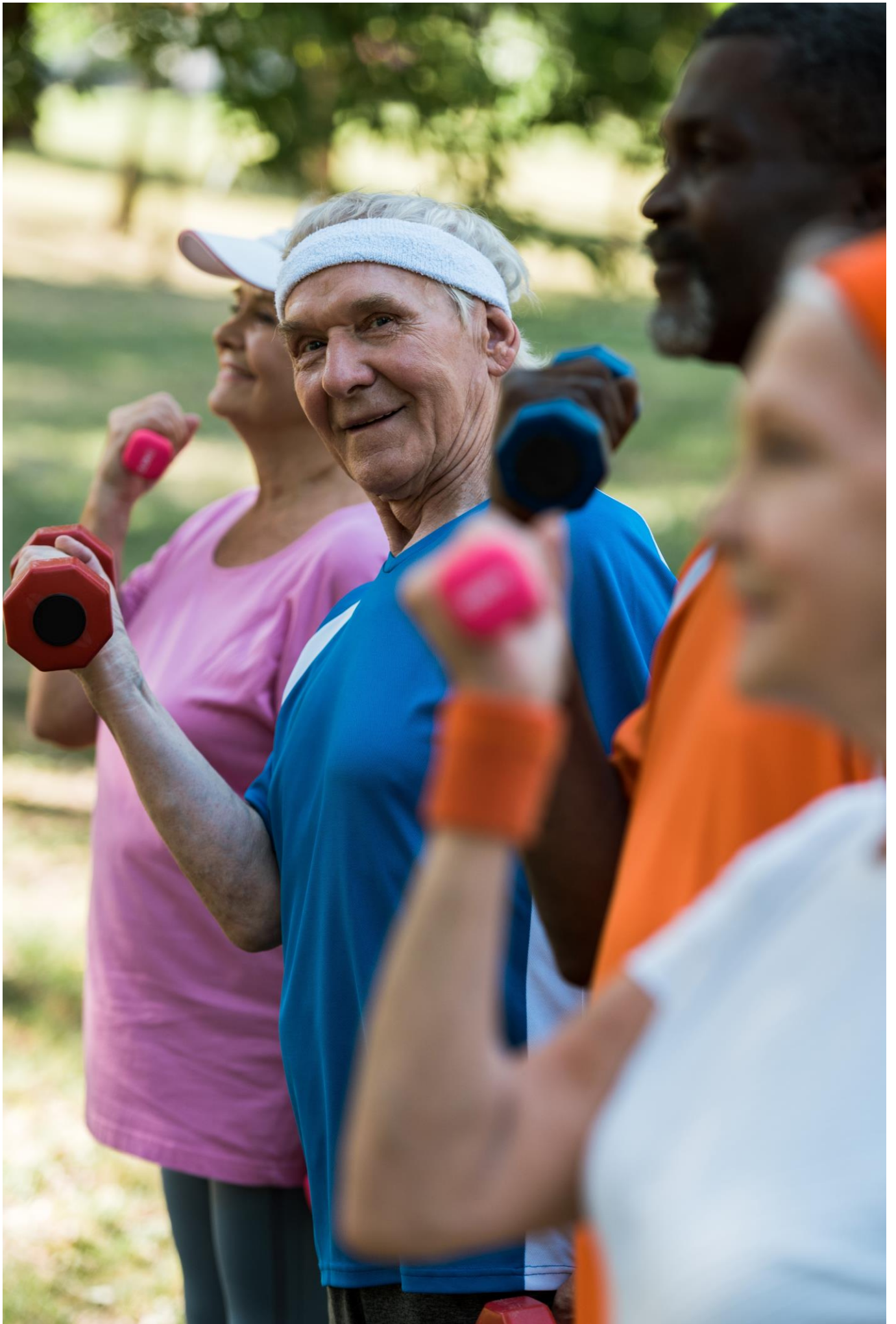
Vi træffer selv valget om vores livsstil og sundhed fx hvor meget vi motionerer, hvad vi spiser, om vi ryger eller drikker for meget alkohol. Men valgene sker i høj grad under indflydelse af de fællesskaber som vi indgår i bl.a. i familien, i skolen, på arbejdspladsen og i foreninger. Fællesskaber kan således gavne en sund livsstil og forebygge sygdom.

Vi har en fælles opgave i at bekæmpe ensomhed. Det gør vi ved at sætte spot på ensomhed og vigtigheden af fællesskabet. Vi skal tale om ensomhed og vi skal have øje for de borgere, der viser tegn på ensomhed og støtte dem til at komme ud af ensomheden uanset alder, køn og livssituation.

Vi vil i de kommende år sammen sætte spot på ensomhed og fællesskaber i hverdagen og i fremtiden.

Spot på hverdagen: Vi taler om ensomhed med borgerne og forsøger at hjælpe dem ud af ensomheden. Vi samarbejder bl.a. med almen praksis om at opspore ensomhed. Vi er opmærksomme på borgere i krise, enlige, alvorligt syge, ledige, børn, unge, ældre og pårørende. Vi samarbejder med frivillige om at etablere fællesskaber og tilbud efter behov.

Spot på fremtiden: Vi kan alle bidrage til at bekæmpe ensomheden. Vi løfter opgaven sammen ved at sætte ensomhed på dagsordenen og være i dialog med hinanden om, hvad vi sammen kan gøre for at bekæmpe ensomhed. Vi er alle opmærksomme på de, der viser tegn på at stå uden for fællesskabet. Vi lader os inspirere af "Sammen mod ensomhed" og den tilhørende handlingsplan, udarbejdet af Det Nationale partnerskab mod Ensomhed (2023).

Spør 2: Mental sundhed og trivsel for alle

I Kerteminde Kommune lægger vi vægt på at alle trives og har mulighed for at lykkes som menneske.

De fleste børn og unge trives godt.

For små børn kan alkoholmisbrug, psykisk sygdom, fødselsdepression eller andre alvorlige belastninger hos en eller begge forældre være risikofaktorer for udvikling af dårlig trivsel. At arbejde med fremme af mental sundhed i de tidlige år er af afgørende betydning, da mental sundhed grundlægges i samspillet mellem barnet og dets forældre, hvor barnets tilknytning grundlægges.

En del unge oplever, at de er utilfredse med deres liv, føler sig forkerte og ensomme, er utilfredse med deres krop eller stoler ikke nok på sig selv. Det er særligt vigtigt at sætte ind over for trivsel og mental sundhed hos de unge, da dårlig trivsel kan have langvarige konsekvenser. Der kan fx være risiko for at udvikle psykiske lidelser som depression og angst, ligesom det kan være svært at gennemføre skole, uddannelse eller komme i beskæftigelse.

Arbejdet med at styrke børn og unges mentale sundhed lykkes kun, hvis vi alle har fokus på det hver eneste dag fx i sundhedsplejen, i dagtilbud, skoler, fritidstilbud, idrætsforeninger mv.

For voksne og ældre ses tilsvarende klare sammenhænge mellem mental sundhed og trivsel og uhensigtsmæssig sundhedsadfærd, fx rygning, højt alkoholforbrug, fysisk inaktivitet, usunde kostvaner og dårlig mental sundhed.

Gode søvnvaner har positiv indflydelse på det mentale helbred og er desuden afgørende for kroppens fysiologiske funktioner og restitution.

Fremme af mental sundhed sker med involvering af forskellige udvalg og afdelinger i kommunen, da mange områder har indflydelse på borgernes muligheder for at være mentalt sunde. Det gælder bl.a. byplanlægning, dagtilbud, skoler, fritidstilbud, kultur og fritid, natur og sundhed.

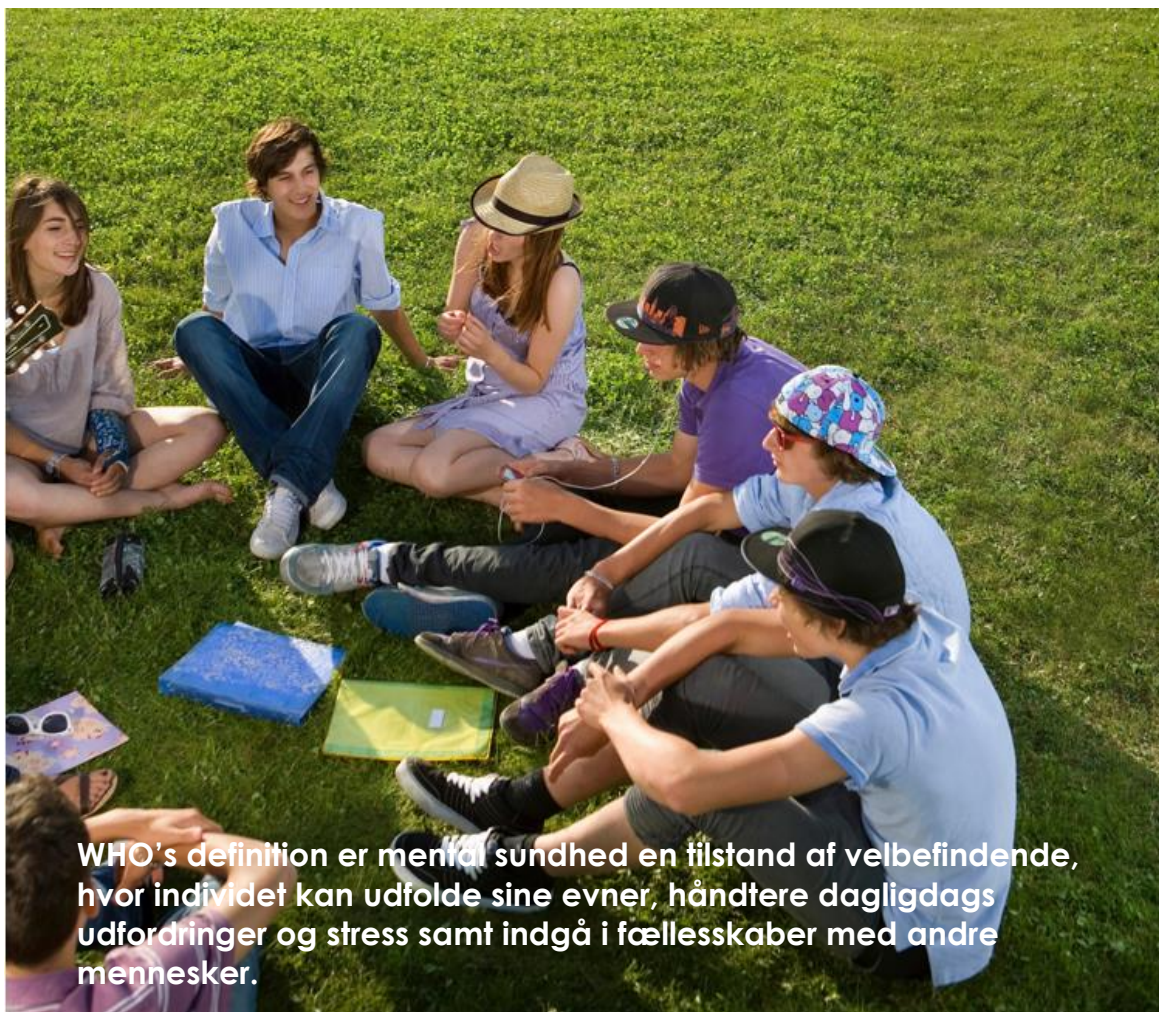
Natur og kultur er vigtig for at fremme mental sundhed. Det kan derfor tænkes ind i planlægning af grønne rum, der inviterer til fordybelse fx ved opsætning af bænke ved strand og skov. Kunst og kultur kan også invitere til fordybelse og ro fx på Johs. Larsens museet.

Vi vil i de kommende år sammen sætte spot på mental sundhed i hverdagen og i fremtiden.

Spot på hverdagen: Vi skal alle kende tidlige tegn og reaktioner på sociale og psykiske problemer og vi skal kunne handle på disse. Vi er i hverdagen meget opmærksomme og opsøgende på de, der viser tegn på mentale udfordringer. Det kan fx være svækkede ældre, der er udsat for ufrivillig ensomhed eller forældre i risiko for fødselsdepression, forældre-barn kontakt, børn i udsatte familier, børn og unge, der mistrives og viser sig fx ved mobning, spiseforstyrrelser, selvskaade, ensomhed eller sygefravær.

Spot på fremtiden: Vi kan sammen forebygge og bryde ensomhed samt styrke ældres netværk og sociale liv bl.a. ved, at ældre har adgang til fællesskaber, især i nærområdet.

Vi ønsker stærke børn- og ungefællesskaber. Fremtidens skole skal bl.a. med meningsfuld læring understøtte, at alle børn og unge skal opleve sig som en del af fællesskabet. PPR og Familie-, Børn-, og Ungerådgivningen er med til at understøtte de lokale fællesskaber og det forebyggende arbejde i skoler og dagtilbud ved at være tættere på den pædagogiske praksis. Børn og unges fællesskaber og trivsel støttes også efter skoletid bl.a. i foreninger, klubber mv.

WHO's definition er mental sundhed en tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress samt indgå i fællesskaber med andre mennesker.

Spør 3: Fysisk aktiv hele livet

I Kerteminde Kommune skal alle have gode muligheder for at være fysisk aktive gennem hele livet

Fysisk aktivitet handler om at bevæge sig både i hverdagen og som mere aktiv idrætsudøver. I hverdagen er god motion at tage trappen, gå en tur, cykle, lege, lave havearbejde. Dyrker man aktiv idræt med høj puls er fx løb og boldspil god motion, der styrker muskler og kredsløb.

Fysisk aktivitet er godt fordi det øger sundheden, forebygger sygdom og tidlig død. Gennem et fysisk aktivt liv er muligheden større for at bevare sin funktionsevne, vedligeholde eller tabe sig i vægt og i det hele taget at have en god trivsel.

Fysisk træning har god effekt på både mental sundhed, men også på en række sygdomme og kan være forebyggende ved fx for højt blodtryk eller som en del af behandlingen enten alene eller i kombination med medicin. Den fysiske træning kan have effekt fx ved type 2-diabetes, åreforkalkning i benene, ved kronisk obstruktiv lungesygdom eller ved at øge kondition, styrke og dermed livskvaliteten hos patienter, der er svækkede af svær eller langvarig sygdom fx kræft.

Fremme af fysisk aktivitet sker med involvering af en række forskellige udvalg og afdelinger i kommunen, da mange områder har indflydelse på borgernes muligheder for at være fysisk aktive. Det gælder bl.a. dagtilbud, skoler, fritidstilbud, kultur og fritid, byplanlægning, natur og sundhed.

Vi vil i de kommende år sammen sætte spot på fysisk aktivitet i hverdagen og i fremtiden.

Spot på hverdagen: Vi motiverer og opfordrer alle til bevægelse efter Sundhedsstyrelsens anbefalinger. De små børn styrker deres motorik og udfoldelse i dagtilbud. Vi er opmærksomme på de børn, der har brug for ekstra støtte til deres motoriske udvikling. Vi er også opsøgende på de unge, der har meget skærmtid og de, der vælger at stoppe i foreningslivet. Vi anbefaler motion i pauser både i skolen og på arbejdspladsen. Borgere med kronisk sygdom opfordres til at dyrke motion, som er tilpasset deres situation. Ved planlægning og etablering af udearealer, indtænker vi gode rammer for fysisk aktivitet og aktiv transport.

Spot på fremtiden: Vi sætter lys på at støtte ældre i at klare sig selv i hverdagen. Vi sætter en retning for, hvordan vi alle bliver endnu bedre til, sammen med borgeren, at skabe mulighed for at fremme borgerens oplevelse af liv, sundhed og værdighed. Vi sætter derfor fornyet fokus på at støtte ældre til så vidt muligt, at klare mest muligt selv, mere tværfaglighed og sammenhængende forløb, tidlig indsats og gode fællesskaber.

Fysisk aktivitet er sundhedsfremmende og vigtigt for helbredet. Fysisk aktivitet er alle former for bevægelse og kan have forskellig intensitet.

Litteratur

Forebyggelsespakke om Mental sundhed. Sundhedsstyrelsen, 2018

Forebyggelsespakke om Fysisk aktivitet. Sundhedsstyrelsen. 2018

Fysisk træning som behandling – 31 lidelser og risikotilstande. Sundhedsstyrelsen, 2018

National handlingsplan mod ensomhed. Det Nationale Partnerskab mod Ensomhed. 2023

Sammen mod ensomhed – en national 2024 strategi for nedbringelse af ensomhed i Danmark. Det nationale Partnerskab mod Ensomhed. 2023

Regional sundhedsprofil. Region Syddanmark. 2021

Redegørelse om ældreområdet, Social,- Bolig og Ældreministeriet, 2023

Sundhedsprofil for socialt udsatte i Danmark og udviklingen siden 2007, Rådet for socialt udsatte (2017)

